

Oma met een stoma?

Chirurgische behandeling: stoma anastomose?

Heleen Snijders
AIOS chirurgie, LUMC

TOWARDS
PATIENT-CENTERED
COLORECTAL
CANCER SURGERY

FOCUS ON RISKS, DECISIONS
AND CLINICAL AUDITING

Darmkanker op leeftijd

nieuwe inzichten

Symposium 19 januari 2016
Theater de Veste, Delft

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen / Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële) vergoeding• Aandeelhouder• Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none">••••

Wij dokters kunnen niet goed inschatten wat de oudere patiënt belangrijk vindt.

De nederlander van 85+....

Leyden Academy
ON VITALITY AND AGEING

.....geeft zijn kwaliteit van leven het cijfer

JAMA Internal Medicine

Successful Aging in the Oldest Old

Who Can Be Characterized as Successfully Aged? FREE

Margaret von Faber, MA; Annetje Bootsma-van der Wiel, MD; Eric van Exel, MD; Jacobijn Gussekloo, MD, PhD; Anne M. Lagaay, MD, PhD; Els van Dongen, MA, PhD; Dick L. Knook, PhD; Sjaak van der Geest, MA, PhD; Rudi G. J. Westendorp, MD, PhD

Een andere taal

Een andere taal

Een andere taal

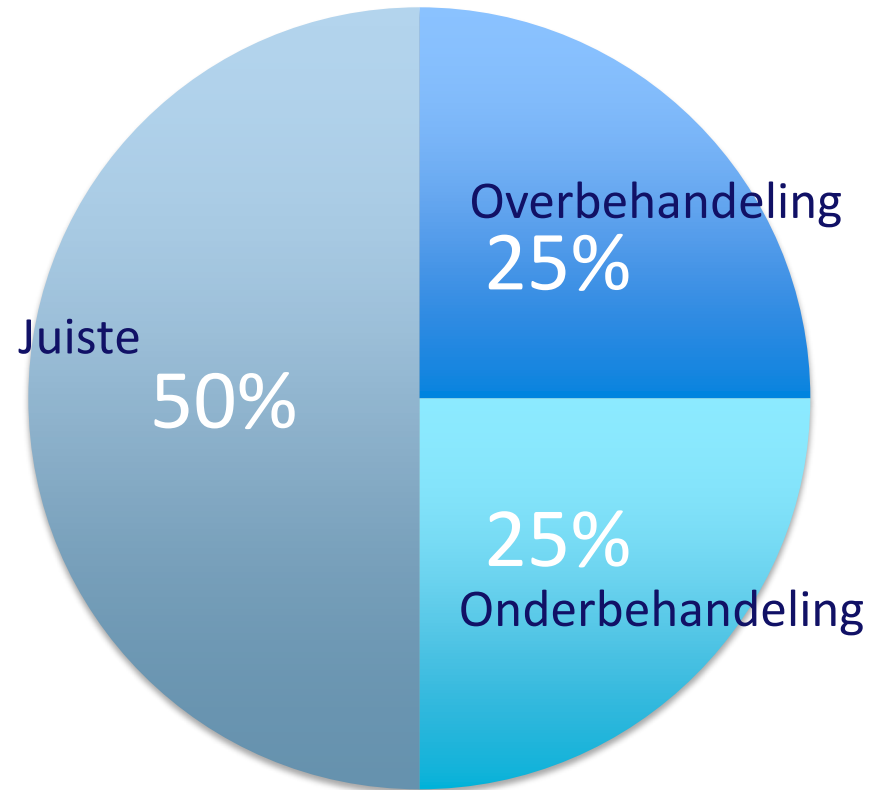
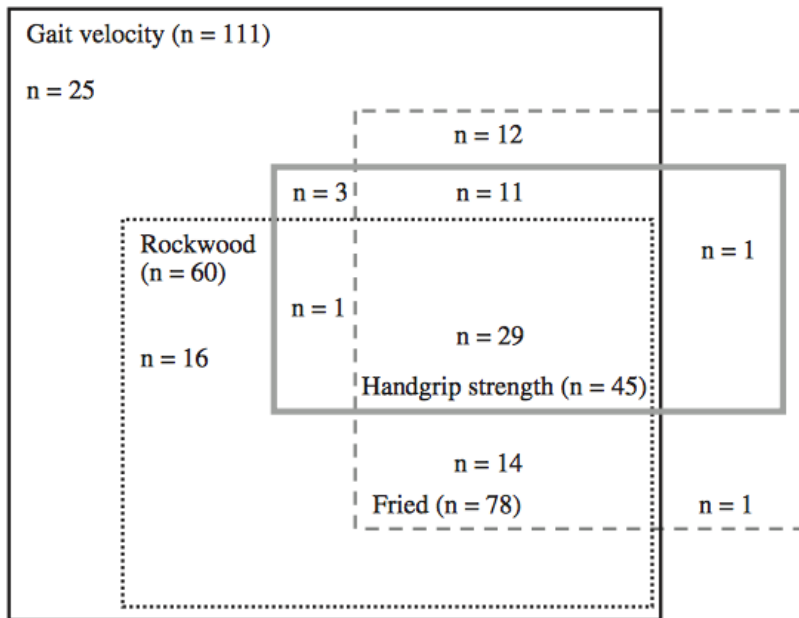
Een andere taal

nationale
beeldbank

Frailty: de regel van 4

J Am Geriatr Soc. 2006 Apr;54(4):728-9.

Frailty criteria give heterogeneous results when applied in clinical practice.

van Iersel MB, Rikkert MG.

Stelling

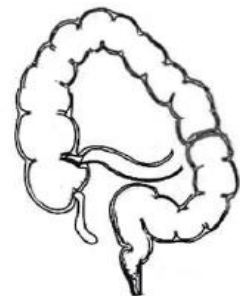
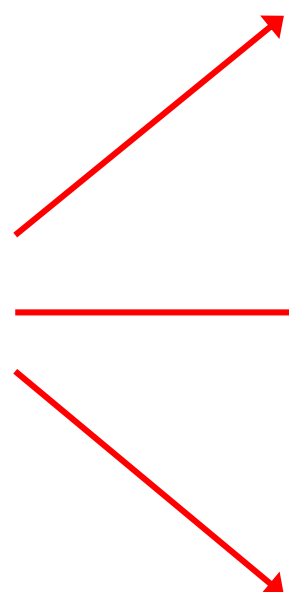
Wij dokters kunnen niet goed inschatten wat de
oudere patiënt belangrijk vindt

Wij dokters kunnen niet goed inschatten wat de oudere patiënt belangrijk vindt

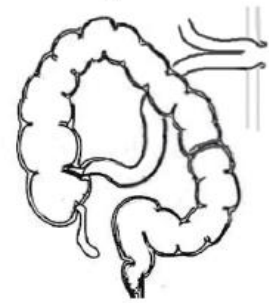
LEES: waar wij liever een naad aanleggen, wil de oudere patiënt misschien liever een eindstandig stoma

Darmkankerchirurgie volgens de dokter

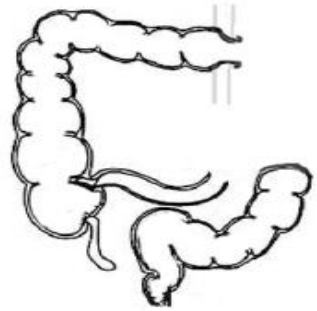
Sfinctersparend

Anastomose

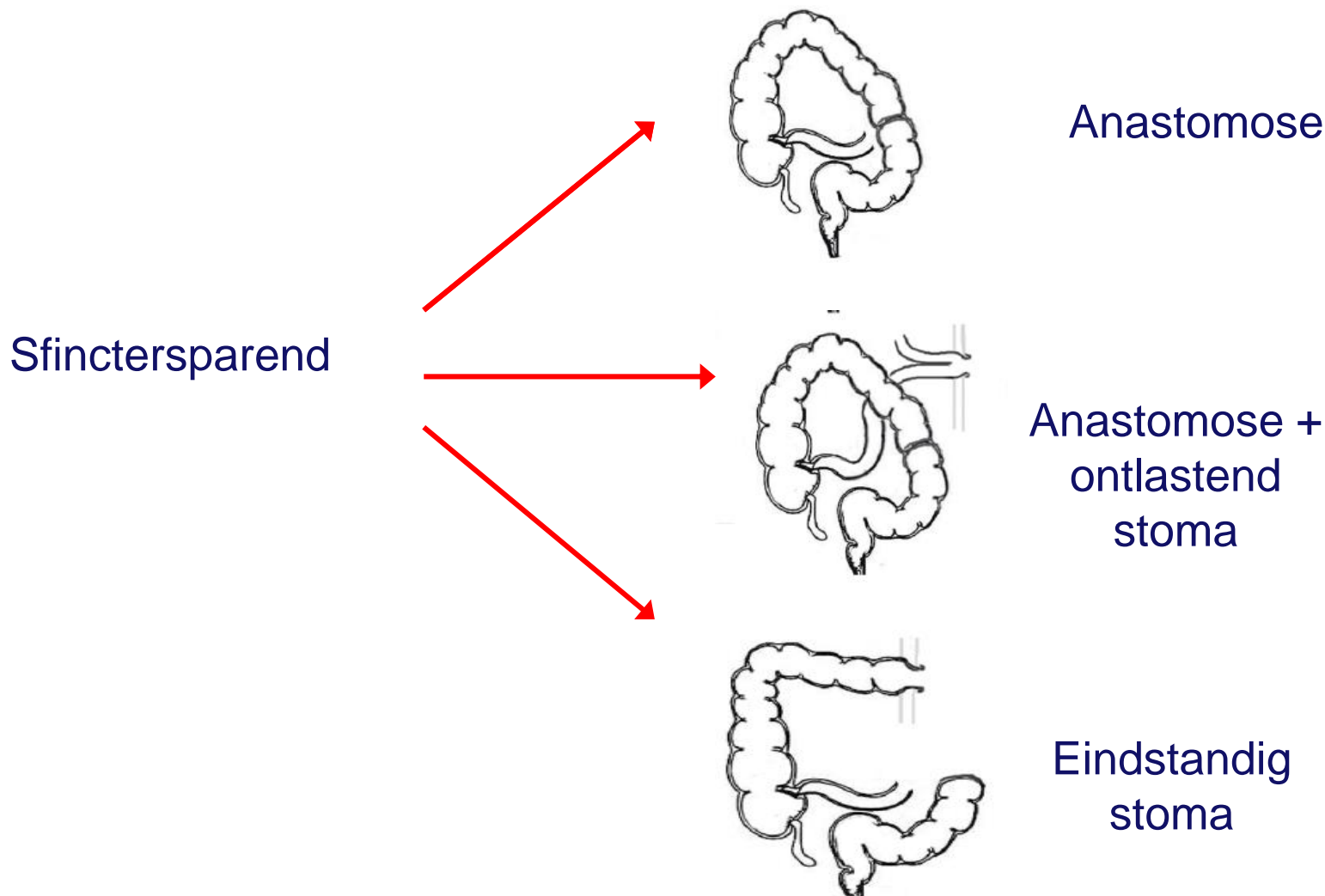

Anastomose +
ontlastend
stoma

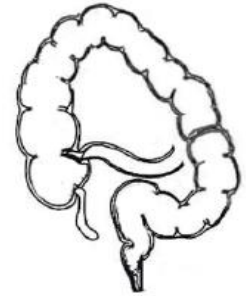

Eindstandig
stoma

Darmkankerchirurgie bij bejaarden

Opties en risico's

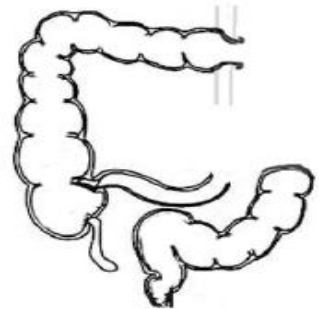
Anastomose →

- 12% naadlekkage
- incontinentie

Anastomose +
ontlastend
stoma →

- 9% naadlekkage
- 2^e ingreep nodig
- stoma complicaties

Eindstandig
stoma →

- stoma complicaties

Risico's op de langere termijn (na 1 jaar)

N=388

Anastomose

Anastomose
+ stoma

Stoma

		%	%	%
Heropname		5	18	17
	Naadlekkage	2	11	0
	Ileus	0	1	3
	Stoma problemen	0	2	10
Re-interventies		2	12	12
	Revisie stoma	0	2	7
	Ontmantelen naad	2	5	0
	Drainage	0	5	5
Continuïteitsherstel			78	5
	Complicaties		24	33
	Naadlekkage		4	0

Risico's op de langere termijn (na 1 jaar)

N=388

Anastomose

**Anastomose
+ stoma**

Stoma

		%	%	%
Heropname		5	18	17
	Naadlekkage	2	11	0
	Ileus	0	1	3
	Stoma problemen	0	2	10
Re-interventies		2	12	12
	Revisie stoma	0	2	7
	Ontmantelen naad	2	5	0
	Drainage	0	5	5
Continuïteitsherstel			78	5
	Complicaties		24	33
	Naadlekkage		4	0

Quality of life after rectal resection for cancer, with or without permanent colostomy. (Review)

Pachler J, Wille-Jørgensen P

Geen verschil!

- Stoma lagere body-image
- Naad meer functionele klachten

Hoe is de praktijk?

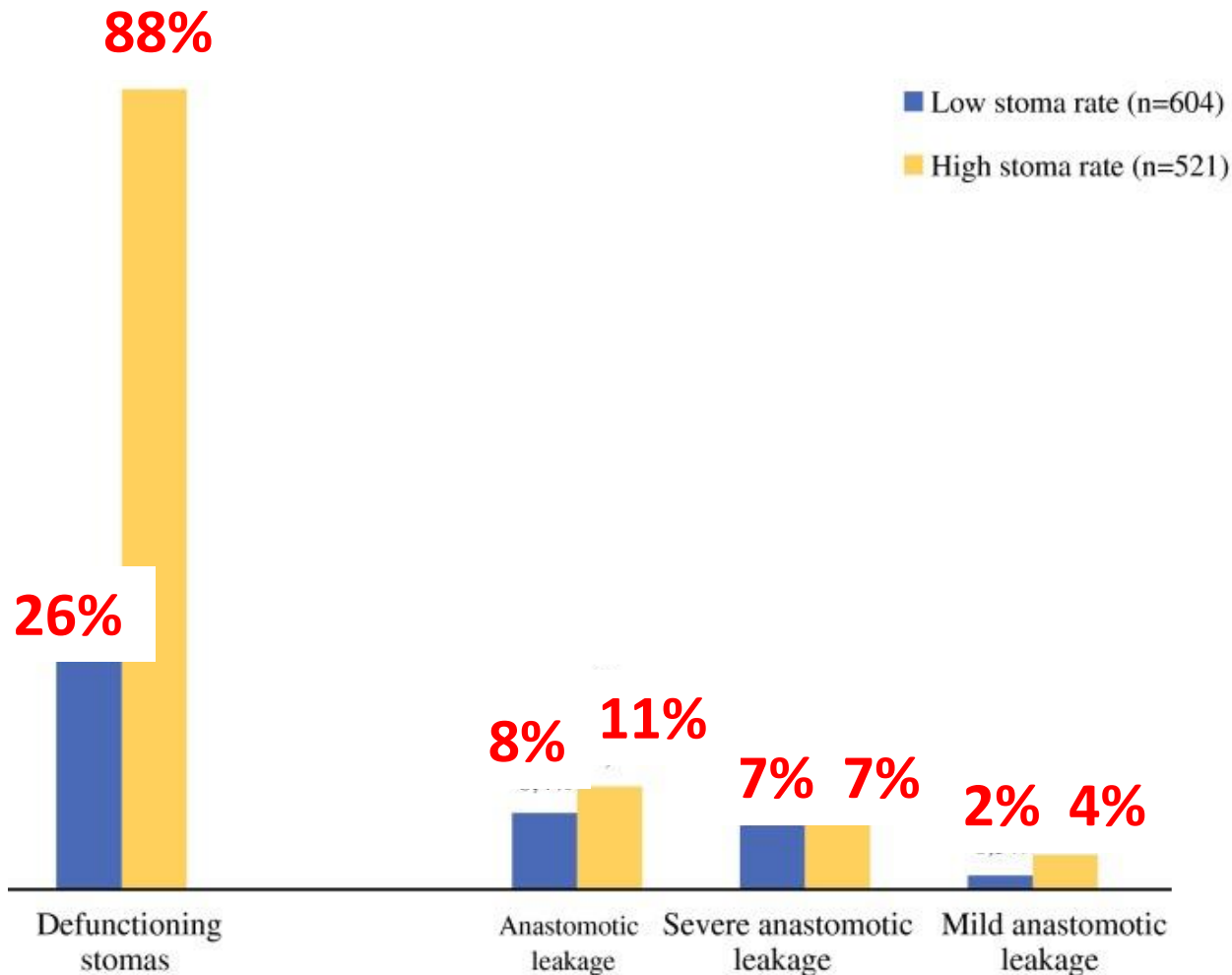
Toename ontlastend stoma....

	1996	2011
Ontlastend stoma	57%	70%
Naadlekkage	12%	11%

.....geen afname in naadlekkage

Routinematig aanleggen ontlastend stoma....

..leidt niet tot lager naadlekkagepercentage

Hoe doen wij het in de spreekkamer?

Conclusies

- Routinematig aanleggen van ontlastend stoma niet wenselijk
- Late morbiditeit
- Verbeteren preoperatieve informatie darmkankerchirurgie
- Voorkeur (oudere) patienten
- Behandeling behalve haalbaar ook acceptabel

Hoe dan?

- SDM: Benadrukken dat er een keuze is
- Meer tijd?
- Tools
 - Patiënt navigator
 - Keuzehulp
- Opleiding: trainen
- Gecombineerde uitkomstmaten: PROMS

MET DANK AAN

Deelnemende chirurgen DSCA

Prof. R.A.E.M. Tollenaar

Prof. A.M. Stiggelbout

Dr. J.W.T. Dekker

Dr. M.W.J.M. Wouters

Dr. B.A. Bonsing

Dr. A.C. de Vries

Dr. A.H. Pieterse

Drs. H.J.A.M. Kunneman

Drs. D. Henneman

Drs. N.J. Van Leersum

Regio West Ziekenhuizen

Stichting DICA